

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Technical Library

<http://nustl.techlib.cz/>
<http://www.techlib.cz/>
<http://www.nustl.cz/>

5. ROČNÍK SEMINÁŘE KE ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ ŠEDÉ LITERATURY

23. října 2012

Národní technická knihovna (NTK) pořádá již 5. ročník Semináře ke zpřístupňování šedé literatury, jehož prostřednictvím zajišťuje prezentaci informací o šedé literatuře, podporuje odbornou diskusi a přináší aktuality v národním i světovém kontextu. Předchozí ročníky semináře proběhly v rámci plnění projektu, který byl zaměřen na vybudování Národního úložiště šedé literatury (NUŠL). V roce 2011 byl projekt úspěšně zakončen a provoz NUŠL se zařadil mezi stabilní služby NTK. Součástí této služby je i pokračování informační podpory a pořádání seminářů.

Letošní ročník se zaměřuje především na šedou literaturu coby výsledek vědeckého výzkumu. Čeští i zahraniční přednášející se budou věnovat možnostem registrace, archivace a zpřístupnění dokumentů šedé literatury, které v rámci výzkumu vznikají. Souhrn dění v souvislosti s Národním úložištěm šedé literatury v roce 2012 uvede Petra Pejšová z NTK. Vliv nových trendů v oblasti ICT a elektronické komunikace na šedou literaturu představí Tereza Simandlová z NTK ve svém příspěvku na téma šedá literatura v prostředí webu 2.0. Zahraniční praxi zpřístupňování výsledků výzkumu přiblíží na příkladu norského systému CRISTin Anne Asserson z Univerzity v Bergenu. Na závěr dopoledního bloku přednesou Věra Svobodová a Vladimíra Perlová příspěvek týkající se práce s šedou literaturou na Mendelově univerzitě v Brně.

V odpoledním bloku poreferuje o šedé literatuře na Výzkumném ústavu geodetickém, topografickém a kartografickém Jiří Drozda. Dále Jaromír Šavelka osvětlí právní problematiku zpřístupňování výsledků vědy a výzkumu v ČR. Po loňském úspěchu je do programu semináře opět zařazena panelová diskuse expertů, tentokrát na téma Zpřístupňování výsledků výzkumu. Panelové diskuse se zúčastní Radim Polčák z Právnické fakulty MU v Brně, Stanislava Hronová z Rady pro vědu, výzkum a inovace, Petr Ráb z Akademie věd a Kateřina Brožová z Ministerstva životního prostředí. Závěr semináře bude věnován příspěvkům týkajících se novinek z oblasti softwaru používaného pro NUŠL. Jiří Kunčar ze švýcarského CERNu představí novou verzi open source softwaru Invenio a jeho cirkulační modul. Novinky o české verzi Invenia, užití pro digitální repozitář NUŠL, uvede Jana Slouková z NTK, a novinky týkající se Centrálního rozhraní NUŠL v systému FAST představí zástupce firmy INCAD.

Na Seminář ke zpřístupňování šedé literatury naváže seminář „Open Access aneb Open your mind!“, který se bude konat v rámci Open Access Week 24. 10. 2012.

ABSTRAKTY

Národní úložiště šedé literatury v roce 2012

Petra Pejšová, Národní technická knihovna

Národní úložiště šedé literatury (NUŠL) vzniklo v rámci projektu, který byl úspěšně zakončen v roce 2011. Od roku 2012 je provoz NUŠL standardní službou Národní technické knihovny. V příspěvku zazní souhrn dění, novinek a řešených problémů za rok 2012.

PROGRAM

8.30–9.30

» Registrace účastníků

Dopolední program

9.30

» Zahájení semináře

9.35–10.00

» Národní úložiště šedé literatury v roce 2012

Petra Pejšová

Národní technická knihovna

10.00–10.30

» Šedá literatura 2.0

Tereza Simandlová

Národní technická knihovna

10.30–11.10

» CRISTin: Current Research Information System In Norway

Anne Asserson

University of Bergen, Norsko

11.10–11.30

» Šedá literatura na Mendelově univerzitě v Brně

Věra Svobodová,

Vladimíra Perlová

Mendelova univerzita v Brně

11.30–12.30

» Přestávka na oběd

Šedá literatura 2.0

Tereza Simandlová, Národní technická knihovna

Příspěvek se pokusí představit šedou literaturu v kontextu platform a nástrojů webu 2.0. Rostoucím trendem ve vědecké komunikaci je například microblogging, vědecké blogování a své místo si v distribučním cyklu šedé literatury postupně budují i vědecké sociální sítě. Kromě příkladů šedé literatury 2.0. se dále příspěvek zaměřuje na problémy při propagaci šedé literatury a její komunity prostřednictvím sociálních médií.

CRISStin: Current Research Information System In Norway

Anne Asserson, University of Bergen, Norway

Norský systém CRISStine slouží pro ukládání a zpřístupňování výsledků výzkumu. Je určen všem norským institucím, jejichž výzkumné aktivity jsou financovány z veřejných peněz. V prezentaci budou představeny principy jeho fungování, typy registrovaných dokumentů, zvláštní pozornost bude věnována podobě záznamů a užívaným kontextuálním metadatům, nebudou chybět ani informace o nově vyvíjených nástrojích.

Šedá literatura na Mendelově univerzitě v Brně

Věra Svobodová a Vladimíra Perlová, Mendelova univerzita v Brně

Příspěvek shrnuje zkušenosti knihovny univerzity, která zatím nebuduje institucionální repozitář a kde práce s šedou literaturou není koncepčně ošetřena. Knihovna MENDELU pracuje zejména s vysokoškolskými kvalifikačními pracemi, které jsou po obhájení odevzdávány do knihovny v tištěné podobě a dále zpřístupňovány elektronicky v Univerzitním informačním systému. Příspěvek se dále věnuje dosavadní spolupráci MENDELU a NUŠL a našim zkušenostem s přípravou dat pro sklizení prostřednictvím protokolu OAI-PMH.

Šedá literatura na Výzkumném ústavu geodetickém, kartografickém a topografickém

Jiří Drozda, Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický

Výzkumný ústav geodetický, kartografický a topografický (VÚGTK) se věnuje výzkumu a vývoji v oboru zeměměřičství, geodynamiky země, vývoji a testování nových technik, postupů a software a odborným konzultacím v těchto oblastech. Při těchto činnostech vzniká velké množství šedé literatury, kterou VÚGTK částečně zveřejňuje prostřednictvím svých webových stránek. V roce 2011 VÚGTK začal koncepčně řešit uchování šedé literatury s cílem vybudovat digitální repozitář. Strategickým záměrem VÚGTK je bezpečné uchování a zveřejnění šedé literatury s dodržení standardů pro výměnu dat tak, aby své výstupy mohl dále šířit prostřednictvím národních a mezinárodníchází.

Majetková práva na výsledky z výzkumu a možnosti jejich zpřístupnění veřejnosti

Jaromír Šavelka, Právnická fakulta Masarykovy univerzity

Příspěvek podává obecný přehled okruhu majetkových práv k výsledkům výzkumu se zaměřením na možnosti jejich zpřístupnění veřejnosti. Úvodní část poskytuje stručný přehled majetkových práv, jež se mohou k výsledkům výzkumu vztahovat, a zabývá se také tím, komu tato práva v různých situacích svědčí. Následně jsou představeny právní překážky, které mohou bránit následnému zpřístupnění těchto výsledků veřejnosti. Hlavní část je pak věnována doporučením, jak zajistit, aby takové překážky nevytvářely a výsledky mohly být zdarma poskytovány veřejnosti, aniž by tak docházelo k neoprávněným zásahům do majetkových práv třetích osob.

Zpřístupnění výsledků vědy a výzkumu

Panelová diskuse

Téma panelové diskuse koresponduje s tématem semináře a představí názory odborníků na možnosti a problémy zpřístupnění dokumentů šedé literatury, které v rámci výzkumu vznikají. Panelovou diskusi bude moderovat Radka Římanová, zúčastní se Radim Polčák z Právnické fakulty MU v Brně, Stanislava Hronová z Rady pro vědu, výzkum a inovace, Petr Ráb z Akademie věd ČR a Kateřina Brožová z Ministerstva životního prostředí.

Nové funkce a technologie v budoucích verzích Invenia

Jiří Kunčar, CERN

Cílem tohoto příspěvku je představit nové funkce a technologie v budoucích verzích softwaru Invenio původně vyvinutého v laboratořích CERNu (Evropská organizace pro jaderný výzkum). Software pokrývá všechny aspekty řízení digitální knihovny nebo úložiště dokumentů na webu. Vývoj je zaměřen na popis zlepšení full-textového vyhledávání pomocí externích ranking nástrojů, management multimediálních objektů, Circulation modulu a nového uživatelského rozhraní využívající technologie Python micro-frameworku, moderního šablonovacího nástroje a výkonného SQL toolkitu.

Systém Invenio v rámci NUŠL – verze 1.0 a další novinky

Jana Slouková, Národní technická knihovna

Oba digitální repozitáře, které spravuje NTK (NUŠL a IDR) jsou založeny na open source systému Invenio. Jeho velká flexibilita nám umožňuje neustálý technický rozvoj a přizpůsobení našim potřebám. Letos jsme přidali hned několik funkcí, které usnadňují práci s repozitáři našim uživatelům – například jsme vyladili vyhledávání, vylepšili prezentaci záznamů a přidali možnost exportu do různých citačních manažerů. V návaznosti na vydání nové verze Invenia byl vytvořen také nový instalační skript, který je volně k dispozici a zjednodušuje zájemcům o vytvoření vlastního repozitáře instalaci a základní nastavení systému.

Novinky v Centrálním rozhraní NUŠL

Lucie Pavlová, INCAD

V centrálním rozhraní NUŠL (www.nusl.cz) je již připojeno přes 90 institucí z řad pracovišť AV ČR, státních i soukromých vysokých škol, veřejných výzkumných organizací, knihoven, muzeí a dalších. Různorodost zaměření těchto institucí vedla k dalším rozšířením a úpravám v Centrálním rozhraní NUŠL, které využívá vyhledávací systém FAST Search. Představena bude nová funkcionální Centrálního rozhraní NUŠL a také novinky z vývoje vyhledávacího systému FAST samotného. Součástí příspěvku budou i praktické ukázky.

Odpolední program

12.30–13.00

» Šedá literatura na VUGTK

Jiří Drozda

Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický

13.00–13.30

» Majetková práva na výsledky z výzkumu a možnosti jejich zpřístupnění veřejnosti

Jaromír Šavelka

Právnická fakulta, Masarykova univerzita v Brně

13.30–14.30

» Zpřístupnění výsledků vědy a výzkumu. Panel expertů.

Účastníci panelu:

Radim Polčák

Právnická fakulta, Masarykova univerzita v Brně

Petr Ráb

Akademie věd ČR

Kateřina Brožová

Ministerstvo životního prostředí

Stanislava Hronová

Rada pro výzkum, vývoj a inovace

14.30–14.50

» Přestávka na kávu

14.50–15.20

» Nové funkce a technologie v budoucích verzích Invenia

Jiří Kunčar

CERN, Švýcarsko

15.20–15.50

» Systém Invenio v rámci NUŠL – verze 1.0 a další novinky

Jana Slouková

Národní technická knihovna

15.50–16.15

» Novinky v Centrálním rozhraní NUŠL

Lucie Pavlová

Firma INCAD

REGISTRACE A DALŠÍ INFORMACE

Seminář se bude konat v Národní technické knihovně v Ballingově sále.

Registrace: <http://www.techlib.cz/cs/2105-seminar-ke-zpristupnovani-sede-literatury-2012/>

Seminář je zdarma, nutná je pouze online registrace od 10. 9. 2012 do 22. 10. 2012.

Elektronický sborník je dostupný na: <http://nusl.techlib.cz/index.php/Sborniky>

Seminář bude moderovat Radka Římanová.

národní
úložiště
šedé
literatury

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Technical Library